

Skal vi løse problemet eller fjerne symptomerne?

Nørup, Nynne

Publication date:
2017

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Nørup, N. (2017, Nov 15). Skal vi løse problemet eller fjerne symptomerne? <https://arbejderen.dk/blog-indl%C3%A6g/nynne-n%C3%B8rup/skal-vi-l%C3%B8se-problemet-eller-fjerne-symptomerne>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Onsdag, 15. november, 2017, 12:36:08

Skal vi løse problemet eller fjerne symptomerne?

Genbrug er først, når du vælger at give dine ting videre til en anden, som så bruger dem. Men uanset om vi kalder det donation eller genbrug – så er det de facto ikke en løsning på problemet. Faktisk er genbrugssystemet en afledt effekt af, at vi overforbruger tøj.

TV-udsendelsen ”Operation X” kunne i starten af oktober afsløre, at store tøjkæder sender nyt tøj til forbrænding. Om dette retmæssigt skyldes, at tøjet indeholdt skadelige stoffer, eller om det skyldes, at det ikke kunne sælges, er groft sagt ligegyldigt, for begge dele vidner om et defekt og overmættet produktions- og håndteringssystem.

Faktisk er genbrugs-systemet en direkte afledt effekt af, at vi overforbruger tøj i en sådan grad, at vi ikke selv kan dække behovet for genbrug.

Selvfølgelig skal tøj med for højt indhold af skadelige stoffer ikke doneres til hjælpeorganisationer og heller ikke genanvendes, hvis man ikke kan sikre, at stofferne fjernes. Lovgivning kan sikre, at det kun er sådanne nye tekstiler, der må sendes til forbrænding.

Men bid mærke i to ting:

1. Vi har et system, hvor vi tillader skadelige stoffer, dog med grænseværdier, og har dermed også en risiko for, at de skadelige stoffer optræder i for høje koncentrationer.
2. Hvis det er gængs, at tøj bliver skadet af forkert opbevaring eller transport i lande som Danmark, hvor man må formode, at vi har gode forudsætninger for at undgå disse skader, hvordan ser det så ikke ud andre steder?

Der har været artikler, der redegør for, at tøjet kunne være genbrugt eller genanvendt; det har også været livligt debatteret af almindelige borgere på de sociale medier. Men her kommer min kæphest frem; man genbruger ikke nye ting – MAN BRUGER DEM.

Genbrug er først, når du vælger at give dine ting videre til en anden, som så bruger dem. Men uanset om vi kalder det donation eller genbrug – så er det de facto ikke en løsning på problemet. Faktisk er genbrugssystemet en direkte afledt effekt af, at vi overforbruger tøj i en sådan grad, at vi ikke selv kan dække behovet for genbrug.

Det bliver ironisk nok en form for omvendt nødhjælp, at udviklingslandene ved at importere vores brugte tøj sikrer, at vi ikke har et større miljøproblem, end vi har. Det er dog ikke en løsning, vi kan blive ved med at regne med. For faktum er, at når levestandarden stiger, så flader forbruget af genbrugstøj ud. Derfor skal vi herhjemme lære at bruge og genbruge tøj i stedet for at købe nyt, fremfor at eksportere vores dårlige vaner.

Genanvendelse af de nævnte tekstiler vil heller ikke være andet end symptombehandling af overproduktionen. Hvis tekstilerne overhovedet kan genanvendes. Det er nemlig langt fra alt, der kan genanvendes, og dén afgørelse er kompliceret. Størstedelen af den genanvendelse, der finder sted i dag, er det nogen kalder downcycling, fordi værdien af produktet forringes.

Det funktionelle nye tøj ville antagelig blive kradset op til autofyld. Det er ganske vist en mulighed, men miljømæssigt vil det formentlig kun være en smule bedre end at forbrænde tekstilerne med energiudnyttelse. At der ikke findes flere genanvendelsesløsninger skyldes forsimplet og manglende lovgivning og markedsinteresse, samtidig med at udviklingen i fremstilling af fibertyper og sammensætninger er øget markant de sidste mange år.

Hvis genanvendelse ikke sikrer, at tekstiler, der ikke kan genbruges, bliver til nye produkter, er der risiko for, at det fjerner fokus fra problemet eller ligefrem medvirker til at øge det.

Vil vi tale om, hvordan vi stopper overproduktion, skal vi holde op med kun at snakke om at aflevere til genbrug, men begynde at snakke om at købe genbrug. Og så helt simpelt bruge vores tøj.

Nørup, N., 2017. Skal vi løse problemet eller fjerne symptomerne?, Klimakommentar, Arbejderen, 15 November

<https://arbejderen.dk/blog-indl%C3%A6g/nynne-n%C3%B8rup/skal-vi-l%C3%B8se-problemet-eller-fjerne-symptomerne>